

[Ib Christensen.]

Der er en anden fantastisk ting ved denne situation og det er, at hele meningen med regeringens erklæringer om, at en storkonflikt ville sætte vitale samfundsfunktioner ud af kraft og lamme væsentlige dele af erhvervslivet, at økonomi og beskæftigelse ville være truet, jo rigtigt af tidligere borgerlige ordførere her i tinget er blevet fortolket på den måde, at regeringen ikke under nogen omstændigheder, i fremtiden så lidt som nu, vil tolerere en storkonflikt. Dermed har regeringen altså også ydet sit bidrag til at knække halsen endeligt, eller nær endeligt, på den frie forhandlingsret.

Hvad bliver der så tilbage af arbejdsmarkedets parter ansvar for deres egne anliggender? Der bliver ikke meget. Der bliver det, at dette folketing og denne regering ultimativt kommer til at fastsætte lønninger, priser og avancer i dette samfund, og det er en meget, meget farlig udvikling. Det er mærkeligt, så lidt de langsigtede trusler mod økonomien og beskæftigelsen har været indblandet i hele den debat, der har stået på i måneder omkring overenskomsterne. Det er mærkeligt, hvorledes en enorm jord- og ejendomsspekulation har kunnet trives, hvorledes skattetrykket og renten har bevæget sig opad, hvorledes alle disse ting er blevet nedtonet i forhold til hele dette spørgsmål om fornyelsen af disse overenskomster, som i denne sammenhæng trods alt kun drejer sig om mindre beløb. Regeringen har tidligere erklæret, at den sandelig ingen planer havde om at gribe ind, men ikke så snart var sammenbruddet en kendsgerning, før der lå et færdigt lovforslag. Tidligere har der også været kraftige antydninger om, at regeringen rent faktisk har blandet sig, har stået i kulissen.

Vi kan selvfølgelig ikke tolerere, at i egentligste forstand livsvigtige samfundsfunktioner sættes ud af spillet gennem en storkonflikt. Men i stedet for, som regeringen gør, at bruge denne risiko som en rambuk for at forlænge overenskomsterne, for at gennemføre en tvangsindkomspolitik over 2 år, hvorefter lønmodtagerne og arbejdsgiversiden ikke har herredømmet over deres egne anliggender, så skulle regeringen have nøjedes med at sige: vi griber kun ind på de afgrænsede områder, hvor der kunne være tale om, at de i egentligste forstand livsvigtige samfundsfunktioner trues. Vi kan ikke tolerere, at elforsyningen stoppes, at befolkningens forsyning med vand og varme

hører op, at hospitaler og plejehjem ikke kan drives, at DSB standser sin virksomhed og den slags. På disse afgrænsede områder kan man gribe ind, for der er tale om vitale samfundsfunktioner. Havde man gjort det og nøjedes med det, så var det i øvrigt arbejdsmarkedspartnerens fulde ansvar, om de kunne nå til enighed eller ikke, og så måtte de også bære de omkostninger, der var forbundet dermed.

Den anden politik er langt farligere, for den fritager begge arbejdsmarkedets parter for ansvaret, og det er på længere sigt dødsensfarligt for vores økonomi, langt farligere end dette at tage en storkonflikt på områder, der ikke ligefrem i egentligste forstand berører vitale samfundsfunktioner.

Så siger regeringen i bemærkningerne, at situationen ved lovforslagets vedtagelse er den samme, som hvis arbejdsmarkedets parter var enige. Nej, den er ikke den samme, hr. arbejdsminister. Situationen er ikke den samme, hvis dette at man nedlægger arbejdet er noget, der er i strid med en overenskomst, eller det er noget, der er i strid med landets lov. Det er ikke den samme situation, selv om det er det samme arbejdsretlige system, der kører. Det er ikke den samme psykologiske situation; det er ikke den samme politiske situation.

Det er heller ikke den samme situation i en anden forstand, som hr. Ninn-Hansen udmærket gjorde rede for det, idet han sagde: nu er dette et lovgivningsanliggende, ergo må man løbende kunne lave ændringer i lovgivningen, man kan altså ændre på dette mægtingsforslag, som det passer dette folketing. Men så er det heller ikke den samme situation, som hvis arbejdsmarkedets parter var blevet enige. Der er altså en grundlæggende forskel på, om det er statsmagten gennem folketinget og regeringens diktat, der fastlægger disse ting, eller det er arbejdsmarkedets parter frie aftaler.

Det er den psykologiske brist ved augustforliget, der igen slår igennem her, idet det, der sker her, er, at man går ud over, hvad store befolkningsgrupper i dette land, hvad enten de er arbejdsgivere eller arbejdstagere, finder er rimeligt. Hvorfor kan det være rimeligt, at statsmagten, folketing og regering, skal fastsætte de lønninger, som arbejdstagerne på det private arbejdsmarked skal sælge deres arbejdskraft til? Det er ikke rimeligt. Det er heller ikke rimeligt, at vi her i folketinget og regeringen skal bestemme priser og avancer. Man krænker